

Мержинський Є. К., к.е.н., доц., кафедри ЕІТ ЗДІА
Костенко Д.П. ст. групи ЕК-16-мд

КОНЦЕПЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ЕІТ

Існуючі економічні бар'єри щодо підвищення енергоефективності на промислових підприємствах можна усунути, задіявши механізми програм широкомасштабного та ефективного поширення інформації в галузі енергозбереження, що дозволить промисловим споживачам дізнатися свій потенціал енергозбереження. В результаті інформація про енергозберігаючі проекти стає доступнішою для промислових підприємств і може включати: дані порівняльного аналізу (бенчмаркінгу) для порівняння показників питомої енергоемності / енергоспоживання в рамках окремої галузі; маркування ефективності промислового обладнання, щоб показати підприємствам оптимальні варіанти інвестицій в енергозбереження і апробовані можливості фінансування енергозберігаючих проектів для отримання позикових коштів на реалізацію проектів з підвищення енергоефективності. Механізми по зниженню транзакційних витрат програм взаємодіють з програмами поширення інформації в галузі енергозбереження, що дозволяє створювати типові проекти і мінімізувати транзакційні витрати і тим самим знижувати ризики [1].

Однак, досягнення цілей енергоефективності та енергозбереження доводиться вирішувати при таких обмеженнях, як обмеження можливості виділення фінансових ресурсів, а також зіставлення вигод від можливих проектів енергоефективності та енергозбереження з витратами на їх реалізацію. Виконати ці обмеження допомагає пріоритезація проектів. Можливий варіант пріоритетності може бути заснований на ранжируванні проектів, наприклад за коефіцієнтом потенційних вигод, який визначається як відношення потенційних вигод до вартості проекту, що дозволяє балансувати запитувані на програму енергоефективності та енергозбереження фінансові ресурси і наявні у підприємства можливості на основі відмови з програм менш важливих проектів. Для цього необхідний бюджет програми порівнюється з допускаються лімітами фінансування. У разі перевищення обсягу запитуваних на програму фінансових ресурсів над лімітами бюджетування з програми видаляються проекти з меншими коефіцієнтами вигод або корекції

тирується ліміт бюджетування. Процедура триває до досягнення балансу між запитами і можливостями фінансування проектів програми. Центральне місце в управлінні енергоефективністю та енергозбереженням повинен займати стандарт ISO 50 001-2011 - комплекс заходів, спрямованих на адаптацію підприємства до специфіки роботи в умовах енергоринку, перебудові системи планування і управління витратами на енергоресурси. Стандарт покликаний мінімізувати ризики необґрунтованих витрат на електроенергію (потужність) і газ тим самим підвищити конкурентоспроможність промислового підприємства. Стандарт ISO 50 001-2011 ґрунтується на методології, відомої як цикл по постійному поліпшенню «планування - виконання - перевірка - звіт». Світова практика показує, що підвищення енергоефективності досягається здебільшого за рахунок організаційних змін в системі управління енергогосподарством, тобто за рахунок поліпшення системи енергоменеджменту.

Тому, для вирішення питань підвищення енергоефективності на підприємствах повинна вводитися Система енергоменеджменту відповідно до міжнародного стандарту ISO 50001 / EN 16001, а питаннями витрачання ПЕР має займатися спеціально навчені люди. Енергоефективність в сучасній промисловості досягається здебільшого не за рахунок впровадження нових енергозберігаючих технологій, а за рахунок змін в методах і способах

управління. Тому розробка спочатку національних, а потім і міжнародних стандартів в області енергоменеджменту стала пріоритетною. І ці пріоритети підтримуються державами [2].

Вдала стратегія підприємства і її успішна реалізація - ознаки якісного управління енергоефективністю та енергозбереженням. З оцінки всієї сукупності зовнішніх і внутрішніх факторів повинна починатися розробка стратегії підприємства. До факторів зовнішнього середовища відносять: економічні, соціальні, політичні, юридичні, умови конкуренції, загальна привабливість галузі, можливості і загрози. До внутрішніх факторів належать: сильні та слабкі сторони підприємства, компетенції та конкурентні можливості, спільні цінності та корпоративна культура, етичні принципи вищого керівництва [3].

Список використаних джерел

1. Energy efficiency in Russia: latent reserve. World Bank, CEE (2009), Available at: www.cenef.ru/file/FINAL_EE_report_rus.pdf (accessed 20 February 2014)
2. Available at: <http://portal-energo.ru/articles/details/id/597> (accessed 20 February 2014)
3. Arthur A. Thompson, A.J. Strickland III, Strategic management: concepts and cases, Moscow: Izdatelskiy dom «Vilyams», 2009, 928p.